

ЗМІСТ

Розділ перший	7
Розділ другий	13
Розділ третій	21
Розділ четвертий	29
Розділ п'ятий	36
Розділ шостий	48
Розділ сьомий	59
Розділ восьмий	67
Розділ дев'ятий	76
Розділ десятий	81
Розділ одинадцятий	91
Розділ дванадцятий	109
Розділ тринадцятий	121
Розділ чотирнадцятий	140
Розділ п'ятнадцятий	160
Розділ шістнадцятий	171
Розділ сімнадцятий	179
Розділ вісімнадцятий	192
Розділ дев'ятнадцятий	196
Розділ двадцятий	213
Розділ двадцять перший	228
Розділ двадцять другий	234
Розділ двадцять третій	241
Епілог	259
Подяки	262
Про авторку	263

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Зазвичай їх видає повна смальцю голова, даруйте за каламбур. Але цього типа, до всього, виказує широкий шкіряний плащ, а ще — бакенбарди: вони найприкметніші. Далі те, як він усе киває і киває головою, клацає Zipro у такт музиці у своїй голові. Йому б у «Вестсайдській історії» танцювати.

Хоча, може, у мене просто чуття на такі речі. Я знаю, на що звертати увагу, адже стикався ледь не з усіма різновидами привидів і примар, яких тільки можна уявити.

Цей конкретний Попутник з'являється в Північній Кароліні на відрізку звивистої дороги, обставленої загорожами для худоби, за якими на кілометри довкола — велика пустка. Водії підбирають його з нудьги, думають, це просто якийсь студент, що начитався Керуака.

— На мене чекає дівчина, — схвильовано каже він, так, ніби має побачити її, щойно ми подолаємо наступний пагорб, й із силою пристукує запальничкою по панелі приладів. Я скося глипаю на те місце, щоб переконатись, що він нічого не подряпав.

Це не моя машина. Щоб позичити її, я вісім тижнів марудився, підстригаючи газон містера Діна, полковника у відставці, що живе далі по вулиці. У нього найпряміша спина, яку я коли-небудь бачив, а йому сімдесят! Якби я мав більше часу, то міг би провести літо, слухаючи цікаві історії про В'єтнам. Та замість цього я розчищав кущі, перекопав ділянку площею два з половиною на три метри під нову трояндову клумбу, а він спостерігав за мною з-під насуплених брів, ніби роздумував, чи не загрожує щось його «крихітці» в руках цього сімнадцятирічного хлопчиська у старій футболці з написом «The Rolling Stones» і материних садових рукавицях.

Я добре знав, для чого мені машина і, якщо чесно, відчував провину, коли згадував, як використаю її. Бо це ж «Камаро Раллі Спорт» 1969

року, кольору вечірніх сутінків, у ідеальному стані! Хід у неї гладенький, мов шовковий, і вона гарчить на поворотах. Не можу повірити, що полковник дозволив мені її взяти, хай навіть я і підробляв у нього на по-двір'ї. Але, дякувати богу, він дозволив, бо без машини я був би в сраці. На таку кралю Попутник точно мав повестися — заради такої автівки можна й виповзти з-під землі.

— Вона, мабуть, красуня, — не надто зацікавлено озиваюсь я.

— А то, чуваче, ще б пак, — відказує він, і я вже всоте, мабуть, відтоді як підібрав його вісім кілометрів тому, дивуюся, як це решта людей не помічала, що він мертвий. Він же розмовляє, як у фільмах Джеймса Діна¹! Та й сморід. Він хмаркою в'ється довкола нього, мов той туман — не зовсім гнилизна, радше земля та мох.

Як хтось узагалі міг прийняти його за живу людину? Як сидів із ним у машині ті шістнадцять кілометрів, що відділяють нас від мосту Ловрен, де привид зненацька хапається за кермо і тягне машину та водія із собою у річку? Найімовірніше, їх лякав його одяг та голос, а ще запах кісток — цей запах звичайні люди впізнають навіть, якщо ніколи раніше з ним не стикалися. Але до того часу вже пізно, завжди пізно. Вони вирішили підібрати хлопця на трасі, тож воліють не піддаватися страху і не висаджують його. Вони раціоналізують свої страхи. Не варто цього робити.

А привид на пасажирському сидінні — голос у нього далекий і позасвітний — і далі триндить про свою дівчину, що чекає на нього вдома, якусь дівчину на ім'я Ліза. Про те, як сяє її біляве волосся, які червоні в неї губи, коли вона усміхається, і як вони планують утекти разом і одружитися, щойно він повернеться з Флориди. Половину теплої пори року він працював там на свого дядька, продавав уживані машини: чудова можливість назбирати на весілля, хай навіть це й означало, що вони кілька місяців не бачитимуться.

¹ Джеймс Дін (1931–1955 рр.) — культовий актор, який прославився образом бунтівної молоді у фільмах «Бунтар без причини», «На схід від раю» та «Гігант». Тут і далі прим. пер.

— Мабуть, важко, так довго бути далеко від дому, — кажу я, і в моєму голосі навіть чути жаль. — Але вона буде рада вас бачити, я певен.

— Так, бро. А я тобі про що. Але маю все, що нам треба, отут, при собі, у кишені. Поберемось і подамось на узбережжя. У мене там один дружбан є — Роббі. Поживемо в нього, доки я знайду якусь роботу, машини крутити.

— Авжеж, — кажу я. Сумно дивитися на його повне оптимізму обличчя, освітлене місяцем і тьманим світлом з панелі приладів. Він так і не побачив свого дружбана Роббі. І дівчини Лізи також не побачив. Бо влітку 1970-го, десь за три кілометри далі по дорозі, сів у машину, можливо, навіть дуже схожу на цю. І сказав тому, хто кермував, що в нього у кишені повно грошей, на які він збирається почати нове життя.

Місцеві розповідають, що його жорстоко побили там, біля мосту, а тоді відтягнули у гайок, кілька разів ударили ножом і перерізали горло. Тіло зіпхнули з насипу в одну з приток річки. Шість місяців по тому його, усього обплетеного диким виноградом, знайшов місцевий фермер. Рот у Попутника був роззявлений з подиву, ніби він й досі повірити не міг, що застряг тут навечно.

От і тепер він не знає, що угруз тут. Жоден з них, схоже, про це й не підозрює. Отож він і насвистує собі, розхитується у такт неіснуючій музиці. Він, певно, й досі чує мелодію, що грала тієї ночі, коли вони вбили його.

Він цілком приємний. Хороший хлопець, хороший попутник. Та коли ми дістанемося мосту, він стане лютим і потворним, і, повірте, краще вам цього не бачити. Кажуть, що цей привид, якого люди геть неоригінально нарекли Попутником з 12-го округу, убив щонайменше з десяток людей і поранив іще вісьмох. Та мені важко його звинувачувати. Він так і не повернувся додому, щоб побачитися з дівчиною, тож не хоче, щоб додому дістались і ми, решта.

Ми проминаємо позначку двадцять три — до мосту менше двох хвилин. Я їздив цією дорогою ледь не щоночі, відколи ми сюди переїхали, сподіваючись побачити у світлі фар Попутника, який голосує на шосе

з піднятою рукою, та мені не щастило. Аж доки я не сів за кермо «Раллі Спорт». А я ж провів пів літа на цій бісовій дорозі, з ножем, заткнутим у шкарпетку. Ненавиджу, коли все йде отак: почуваєшся, ніби на якійсь жахливо розтягнутій у часі риболовлі. Та я не кидаю своїх привидів. Вони, зрештою, завжди з'являються.

Я потихеньку прибираю ногу з педалі газу.

— Шось не так, друже? — питає він.

Я хитаю головою.

— Просто... Це не моя машина, і в мене немає грошей її ремонтувати, якщо ти вирішиш зіпхнути мене з мосту.

Мій попутник сміється, цілком нормальним, людським сміхом, хіба що трохи заголосо.

— Чувак, ти сьогодні бухав чи шо? Ну то просто висади мене тут.

Я надто пізно розумію, що дарма розпятався. Я не можу його висадити. Бо з моїм щастям, він вийде і зникне. Тож доведеться убити його, доки машина рухається, або ж починати все полювання з початку, та я дуже сумніваюсь, що містер Дін ще колись захоче позичити мені машину. Крім того, за три дні я переїжджаю до Тандер-Бей. Крім того, приходить думка: це ж знову мучити цього бідолаху. А тоді вона вже й розчинилась. Бо він давно мертвий.

Тепер я намагаюсь тримати швидкість трохи за п'ятдесят — надто швидко, щоб він міг вистрибнути, якщо раптом надумає, але з цими привидами ніколи не знаєш. Доведеться працювати не зволікаючи.

Щойно я тягнуся до ножа, захищеного під штаниною джинсів, бачу у місячному сяйві обриси мосту. Попутник, немов за сигналом, хапає кермо і смикає його вліво. Я кручу його назад, вправо, і вдаряю по гальмах. Чути обурений виск гуми об асфальт, і краєм ока я помічаю, що обличчя в Попутника зникло. Ніякого тобі «свого в дошку хлопця», ані зализаного волосся, ані привітної усмішки. Тепер це лише маска із згнилої шкіри, у якій повно чорних дірок. Зуби стирчать, мов тупі камені. Здається, що Попутник посміхається, та, думаю, то радше в нього з вуст зализать шкіра.

Машину заносить, я марно намагаюся її зупинити, та все життя щось не квапиться проноситися в мене перед очима. Що би там узагалі мало миготіти? Нарізка з убитих привидів? Замість того в голові зринає серія чітких зображень мого мертвого тіла: раз — і кермо пробило груди, два — і в мене немає голови, а решта тіла звисає з вибитого вікна.

Невідь-звідки з'являється дерево і цілить просто у водійські двері. Лаятися немає часу, я встигаю лише рвонути кермо і дати по газах, і ось перешкода вже позаду. Не можна виїжджати на міст. Авто випишує кола по узбіччю, а на мосту його немає. Він вузький, дерев'яний, а ще старий.

— Усе ніштяк, коли ти вже мертвяк, — каже Попутник і вчепляється мені в руку, намагаючись відірвати її від керма.

— Так? А як же запах? — шиплю я.

Я так і не відпустив руків'я ножа. Не питаєте, як це мені вдалося; зап'ясток так болить, ніби кістки у ньому мають тріснути вже за десять секунд. Крім того, привид висмикнув мене з сидіння, тож я вишу над перемикачем передач. Стегном перекидаю його на нейтралку (це треба було зробити раніше) і вихопляю ніж.

Але те, що відбувається далі, застає мене зненацька: на обличчя Попутника раптом вертається шкіра, очі знову зеленіють. Він просто підліток, що витріщається на мій ніж. Я вже знову контролюю машину, тож натискаю на гальма. Ривок від різкої зупинки, і він кліпає. Дивиться на мене.

— Я все літо працював заради цих грошей, — тихо каже він. — Ліза мене прибіє мене, якщо я їх втрачу.

Серце в мене калатає від зусиль, яких я доклав, щоб вивести машину із заносу. Я не хочу озиватися. Хочу просто покінчити з ним нарешті. Та замість цього чую свій голос.

— Твоя дівчина тобі вибачить. Обіцяю.

Ніж, — атам мого батька, — лежить у моїй руці, легенький, мов пір'їна.

— Не хочу цього знову, — шепоче Попутник.

— Це встанне, — кажу я і змахую рукою, проводячи лезом йому по горлу, і відкриваю там чорну прірву. Попутник хапається пальцями

за шию. Намагається стягнути краї шкіри, але щось темне і в'язке, мов мастило, витікає з рани і тече по його тілу, заливаючи не лише вінтажну куртку, але його обличчя та очі, навіть волосся. Попутник не кричить, коли його тіло починає скручувати, та, можливо, він просто не може: йому ж перерізали горло, а тоді чорна вода полилася до рота. Менше ніж за хвилину він безслідно зникає.

Я проводжу рукою по сидінню. Воно сухе. Вибираюсь із машини і швидко обходжу її, дивляючись у темряві подряпини. Шини димляться, протектор на них розплавився. Я вже чую, як скрипить зубами містер Дін. Я їду з міста за три дні, отже, муситиму витратити принаймні один з них, щоб поставити на машину новий комплект «Goodyears». Якщо добре подумати, можливо, не варто навіть і повертати машину, доки я не поставлю нових шин.

Коли я паркую «Раллі Спорт» на нашій під'їзній доріжці, вже перевалило за північ. Містер Дін досі не спить, мабуть, напився кави і напружено стежить, як його «крихітка» лине вздовж вулиці. Ні, краще машину повертати потім. Якщо встану раніше, можливо, навіть встигну з'їздити до майстерні і замінити шини, перш ніж він помітить, що сталося зі старими.

Коли мої фари прорізають темряву подвір'я і заливають світлом фасад будинку, я помічаю у вікні дві зелені крапки: очі маминого кота. Та коли добираюся до входних дверей, його вже там немає. Він сповістить її, що я вдома. Кота звуть Тібальт. Він ще той бешкетник і не надто мене любить. Я теж не дуже тепло до нього ставлюся. У нього дивна звичка видирати шерсть із хвоста і залишати по всьому будинку маленькі чорні клаптики хутра. Та мамі подобається мати в домі кота. Як і більшість дітей, коти бачать і чують мертве й мертвих. Корисна навичка, особливо для життя в нашій родині.

Я заходжу всередину, знімаю кросівки і біжу нагору, перестрибуючи сходинки. Помираю, так хочу в душ — змити моховий, гнилий дощ привида із зап'ястка та плеча. І батьків атам треба роздивитись, змити з нього оту чорну жижу, що, напевно, залишилась на лезі.

Перечіпаюсь через коробку на вершечку сходів і трохи заголосно бурмочу: «Бляха!». Мав би вже звикнути. Усе моє життя — лабіринт із коробок з речами. Ми з мамою вже професійні пакувальники речей і не заморочуємось з картонними коробками, викинутими з крамниць та наливайок. У нас власні, високоякісні та надміцні коробки з ярличками. Навіть у темряві я бачу, що щойно перечепився через «Кухонне начиння».

Я навшпиньки прокрадаюся в ванну і витягаю ніж зі шкіряного рюкзака. Прикінчивши Попутника, я загорнув атам у шматок чорного окса-